

2019-04-30

Samråd med berörda parter angående förslag till SMP-beslut avseende utsändning av analog ljudradio via marknät (dnr 18-1760)

Bakgrund

Sveriges Radio ser positivt på att PTS genomför ett samråd angående prissättningen på den s.k. SMP-marknaden. Det förslag till prissättning som PTS presenterar innebär ingen större förändring i den prissättningsmodell som ska tillämpas på marknaden. Sveriges Radio förklarar nedan vad den föreslagna modellen innebär för företaget och den tekniska utvecklingen på marknaden för marksänd ljudradio.

Sammanfattning

- Sveriges Radio ifrågasätter starkt dagens prissättningsmodell som gäller för avtalet mellan Teracom och Sveriges Radio. Modellen saknar inte enbart nödvändig transparens utan stimulerar heller inte till effektivisering från Teracoms sida. Dagens modell behöver förändras.
- Sveriges Radio är positivt till att den s.k WACC-räntan justeras nedåt.
- Sveriges Radio välkomnar förtydligandet om att avtalsvite inte är en del av Teracoms affärsmodell och därmed heller inte kan ligga till grund för beräkning av det kostnadsorienterade priset.

FDC - Metoden – konsekvenser för Sveriges Radio

Priset för de utsändningstjänster som Sveriges Radio köper från Teracom baseras på Teracoms bokförda kostnader samt en skälig avkastning. Sveriges Radio ser positivt på förslaget att justera den så kallade WACC-räntan nedåt till 6,4 procent.¹

När det gäller de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för distribution via marknäten saknar de idag nödvändig transparens. Sveriges Radio konstaterar att den modell som dagens ersättningskyldighet till Teracom bygger på behöver förändras. Sveriges Radio välkomnar därför följande skrivning som rimligen bör leda till att dagens affärsförhållande ses över: "För att motverka Teracoms möjlighet att försvaga eventuella motparters förhandlingsposition och göra produkten dyrare för dessa genom t.ex. kopplingsförbehåll fann PTS, liksom tidigare beslut, att Teracom ska tillhandahålla den information som är nödvändig för att överenskommelse om tillträde ska kunna träffas. Informationen avser bl.a. grossistproduktens utformning, egenskaper och pris."² För att avsedd effekt verkligen ska uppnås bör det ställas krav på Teracom att visa vilka förbättringar som skett inom detta område.

Sveriges Radio måste, enligt sina tillståndsvillkor, sända i hela landet och är därmed hänvisade till Teracom som enda leverantör. Sveriges Radio ska kunna sända sina program till rimliga priser. Teracom skickar kostnadsunderlag baserat på faktiska kostnader till PTS senast den 30 april varje år och meddelar Sveriges Radio nytt reglerat pris den 1 maj varje år.

PTS sätter inte priset utan kontrollerar att kostnaderna är rimliga. En prisökning kan exempelvis bero på ett förhöjt elpris, löneökningar, större investeringar (under 2016 gjordes stora investeringar i exempelvis sändarbyten och mastrenoveringar, vilket gjorde att priset för 2017 ökade jämfört med 2016). Kostnader som är gemensamma mellan flera av Teracoms kunder fördelas med specifikt

¹ <https://pts.se/globalassets/startpage/dokument/icke-legala-dokument/remisser/2019/telefoniinternet/ljudradio/samrad-utkast-till-smp-beslut-analog-ljudradio-den-29-mars-2019.pdf> (s. 4)

² <https://pts.se/globalassets/startpage/dokument/icke-legala-dokument/remisser/2019/telefoniinternet/ljudradio/samrad-utkast-till-smp-beslut-analog-ljudradio-den-29-mars-2019.pdf> (s.50)

kostnadsutfall per tjänst som grund. Ju fler aktörer som delar på de gemensamma kostnaderna, desto lägre blir priset för FM-tjänsten. De gemensamma kostnaderna minskar för den reglerade FM-tjänsten då det sker en ökning på andra tjänster som tv, Rakel, Telekom, Inplaceringar, DARC.

Kommersiell tv är idag med och delar på de fasta kostnaderna men de har tydligt aviserat att marknätet kommer att bli allt mindre viktigt för deras del. Om andra aktörer lämnar marksändningarna riskerar Sveriges Radio en kraftigt ökad kostnad för distribution, något som skulle riskera att gå ut över innehållet eftersom mer och mer av skattebetalarnas pengar då går till Teracom som hanterar distributionen. Sveriges Radio har redan sett det ske då kostnaden vid den senaste prisregleringen steg med ett antal miljoner. Teracom och PTS vill inte ge något underlag till de ökade kostnaderna utan hänvisar till sekretess. Den reglering som syftar till att skydda Sveriges Radio mot allt för höga priser till en dominerande leverantör medför dessvärre orimliga konsekvenser det vill säga motsatt effekt av vad regleringen avser att uppnå.

Sveriges Radio har ett avtal med Teracom om distribution som reglerar ett landstäckande markbaserat nät för FM och RDS till Sveriges Radio. Det nu gällande avtalet tecknades i december 2015 och sträcker sig i spannet åtta-tolv år. I avtalet regleras bland annat driftsäkerhet och robusthet. När till exempel ett haveri äger rum, som vid sabotaget mot Häglaredsmasten utanför Borås i maj 2016, uppstår omfattande kostnader för Teracom. PTS konstaterar att kostnaderna är dokumenterade innan kostnaden sedan kan belasta Sveriges Radio. Problemet är att Sveriges Radio inte har möjlighet att studera kostnaderna eller ställa några krav på effektivisering hos Teracom, hela kostnaden kan med dagens system läggas på Sveriges Radio som måste hantera den inom befintlig budget vilket i slutändan drabbar journalistiken. Resultatet blir rationaliseringskrav på Sveriges Radios innehåll för ett haveri som hanteras av en tredje part.

Ett annat exempel är Teracoms försäljning av Boxer. Innan försäljningen delade Boxer på kostnaden för kundtjänsten hos Teracom med public service-bolagen.

Sveriges Radio ser en uppenbar risk att omställningskostnader för avveckling av minskad kundtjänst kommer att belasta Sveriges Radio. Regleringen innebär att Teracom kan föra dessa kostnader vidare till Sveriges Radio och har därför inget incitament att minska sina avvecklingskostnader i förtid.

Dagens modell kan inte anses vara tillfredsställande dels på grund av dess uppenbara brist på transparens, dels därför att den inte stimulerar effektivisering. Detta konstateras också av PTS som noterar att "operatören ges svaga incitament att minska kostnaderna genom effektivisering eftersom det medför en motsvarande prissänkning."³ Modellen riskerar dessutom att på sikt leda till alltmer problematiska konsekvenser när färre aktörer ska dela på de kostnader som kan uppstå för att täcka de allt högre säkerhetskraven.

Vite

Sveriges Radio välkomnar förtydligandet att avtalsvite ska vara en del av affärsmodellen och att det tydliggörs att utbetalt vite inte ska utgöra en kostnad som kan ligga till grund för beräkning av det kostnadsorienterade priset.⁴

Teracom har i ett flertal möten med Sveriges Radio hävdade att nuvarande modell inte kan tolkas så.

Sveriges Radio vill dock i sammanhanget påpeka att en oönskad följd av vitesregleringen parat med att Teracoms kostnader inte redovisas för kunderna är risken för utbyggnad av omotiverad redundans. För att inte riskera att betala vite kan detta innebära att Teracom väljer att bygga redundans som inte är motiverad ur sändningstekniska skäl utan enbart byggs för att Teracom då undviker vite på grund av sändningsavbrott. Teracom kan föra kostnaden för utbyggnad vidare till Sveriges Radio. Sveriges Radio har dock ingen möjlighet att följa upp sådana kostnader, då dessa är sekretessbelagda. Sveriges Radio måste därför förlita sig på att PTS är garanterat för att extensiv utbyggnad inte sker i onödan.

³ <https://pts.se/globalassets/startpage/dokument/icke-legala-dokument/remisser/2019/telefoniinternet/ljudradio/samrad-utkast-till-smp-beslut-analog-ljudradio-den-29-mars-2019.pdf> (s.64)

⁴ <https://pts.se/globalassets/startpage/dokument/icke-legala-dokument/remisser/2019/telefoniinternet/ljudradio/samrad-utkast-till-smp-beslut-analog-ljudradio-den-29-mars-2019.pdf> (s.4)